UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

His, qui ante apertas tabulas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

Ratio, quia ius accrescēdi in omnibus, preterquam in vsufructu, dicitur inesse portioni, nō persone, vt l. titio. §. j. de vsufruc. & l. & an eadē. §. j. & ibi no. de excep. rei iud. merito trāsit istud ius ad quemcunq; transit portio hereditatis, vt l. si totam. ff. de acquir. hered. Ius vero institutionis & substitutionis inest persone, vnde merito
3 ante aditionē non trāsmittitur. † Tertio habes hic quod accrescit
c inuitis. [c] Contra j. proxi. §. Sol. Aliud in legatis, aliud in hereditatibus. Ratio patet, nam non potest quis decedere pro parte testatus, & pro parte intestatus, vt l. ius nostrū. ff. de reg. iur. quod nō accidit in legatis, etiā nemine volēte legatū, cū sint heredes, apud quos remanet. Et istū passum, vtrū hereditas accrescat inutilis, dic vt dixi ē. de iur. delib. l. quidā eulogio. in illa q. quādo vna portio deferatur a testatore, alia ex legis dispositione. Ad vltimū dictum opp. & habetur hic, quod primo vocātur, coniuncti, quā disiuncti. Contra ff. de here. instit. l. itē quod sabinus. §. j. Istud est difficile contrariū. Breuiter ista est vera sol. quod ibi omnes sunt disiuncti, & nullus est ibi coniunctus. † Vltimo rogo te quod teneas mēti istas duas regulas, que ponūtur hic in versi. hoc ita tā varie, quod illi dicuntur cōiuncti verbis, qui in vna & eadē oratione po-
5 nuntur. illi † dicuntur disiuncti verbis, [d] qui ponuntur in diuersis
d orationib⁹, quia alibi nō habet ita clare. † Ex hoc dico ego, quod
6 quādo copula cadit inter duas orationes, nō inducit cōiunctionē verbalē. Tex. est in l. sicut in annos. §. j. ff. quib. mod. vsufruc. amit.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Contra pro non scripta. Et est differentia inter §. istum, & §. in j. ē. eo. quia hereditas iacens repræsentat personā defuncti, & sic si heres institutus est mortuus, hereditas manet iacens, quia tenetur ad omnia onera ad quæ tenebatur defunctus, cum ipsum repræsentet, vnde ad quemcunq; transit cum onere, legatum vero, defunctum in aliquo non repræsentat. Et ita vult hic sentire Baid. & melius in l. re coniuncti. de leg. iij. vbi dicit hanc rationem esse nouam, nec tactam ab aliquo alibi.

b ALEX. ¶ De leg. iij. Vide Bar. in l. si duob. §. j. de leg. j. & ista lex celsus. hic allegata facit magnā limitationē ad ea. que dicuntur in d. l. si quis a filio. in prin. de le. j. vbi relicta ab instituto cēsentur relicta a substituto. Illud est verū nisi nominatim ab herede fuerint legata. vt puta a te titio lego. quo casu ita videnf relicta solū. si ille sit heres. d. l. celsus. vide Bar. in l. non instā. ad Treb. adde Bart. in terminis in l. titia. la iij. de leg. ij. & in §. j. & ibi per gl. insti. ad l. falc.

c ALEX. ¶ Accrescit inuitis. Ad istū §. vide Bart. in l. j. §. quādo nō pet. part. & vide Cy. melius loquentē & Bal. in proxi. §. in prin.

d ALEX. ¶ Disiuncti verbis. Vide hic per Bal. in §. proxi. per Bar.

2 ☞ Legatarii quando sunt coniuncti verbis, & disiuncti re, tunc portio vnius deficiens, remanet apud alios, sine onere per ius accrescendi.

3 Quando plures sunt coniuncti verbis tantum, tunc est locus iuri accrescendi cum onere, & nume. r.

4 Quando plures sunt re coniuncti tantum, tunc est locus iuri non decrescendi sine onere.

5 Si sunt coniuncti re, & verbis, an crescat, seu non decrescat cum onere vel sine onere.

a **§. Vbi autem.** [a] In legatis portio deficiens accrescit coniunctis cum onere suo, sed si legatarij sunt disiuncti verbis, & coniuncti re, & omnes acceptant, sibi partes faciunt per cōcursum, nisi testator aliud expresse disposuit. & si vnius portio deficit, apud alios remanet per ius nō decre-
1 scendi, sine onere. h. d. Ex isto §. no. singulariter istud, quod † illi dicūtur re cōiuncti, quibus expressa dispositione testatoris tota res assignatur cuilibet. Vide tex. quia sermo testatoris, &c. Simile habetis in l. idē neratius. de vsufruct. accrescend. Opp. ad istud prin. & videf quod nō accrescit cū onere. vt ē. eo. §. j. Sol. Ibi in pro non
2 scriptis hic in caducis, vel quasi. † Opp. j. eo. versi. sinautē ad deficientis. quē modo legi. Sol. ibi loquitur in cōiunctis verbis, & disiunctis re, qui cū veniāt per ius nō decrescēdi, remanet apud eos sine onere. Oppo. dicit hic, volētibus, cōtra ē. proxi. §. Sol. Aliud
b in heredib. aliud in legatarijs. Venio ad §. sinautē [b] ad deficiētis, & oppo. ē. eo. §. pro secūdo. & §. in nouissimo. Sol. vt modo dixi, hic veniunt per ius non decrescēdi, ibi per ius accrescēdi. Circa hanc
3 l. formo q. nos habemus † quādo plures sunt cōiuncti verbis tan-
4 tum, tunc est locus iuri accrescēdi cum onere. Item † quando plures sunt re coniuncti tantū, tunc est locus iuri non decrescēdi sine
5 onere. ¶ Quero, † quid si sunt cōiuncti re, & verbis vtrum accrescat seu non decrescat cum onere vel sine onere. Glo. hic dicit, cum onere. Vide eam super verbo, non sentiat. in fi. Det. de Bel. perti. dicit contrarium. Cum enim sint coniuncti re & verbis, ex eo quod sunt coniuncti re, veniunt per ius non decrescendi, apparet quod debet remanere sine onere. dicit ipse. Glos. tenet cōtrarium, & ego, vt videtur mihi, teneo glos. nostram in l. re coniuncti. de leg. iij.

ADDITIONES.

a AND. BARB. ¶ Vbi autem. Vide Bar. in consil. clxxxj. incip. pro examinanda veritate pro. §. vbi autem. si habet locum ius accrescendi in fideicommis.

b P. PAV. P. ¶ §. sinautem. Circa istum §. dum dicitur in eo, & alega. quod si testator idem voluisset in vno quod in alio vtiq; expressisset. vide Alex. consi. clv. volu. ij. & consi. cij. volu. iij. ad fin.

§. Que autem. Que dicta sunt de hereditatibus, que auferuntur ab indignis, in tacta per manent. hoc dicit.

§. Cum autem. Hereditas non adita non transmittitur. sed vadit ad coheredes vel ad venientes ab intestato, vel ad fiscum.

a **§. Hec autem omnia.** [a] Hac lege statuta lo-
cum habent in testa-
mentis, codicillis, & donationibus causa mor. hoc dicit. ¶ Hor. ex
1 isto tex. † quod in donatione causa mortis habet locum ius accrescendi, quia formaui questionē de hoc. quando repetū l. re coniuncti. de leg. iij. & eam dimisi indecisam, sed hic habes tex. Vltimo
2 not. † que prosunt omnibus, debent preferri vtilitatibus priuatorum, vt in authen. res que. §. commu. de leg. &c.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Hec autem omnia. Et vide Bar. in l. si mihi & titio. de verb. oblig. & Bal. in l. j. in fi. §. quando non pet. par. & Bar. in l. cum hi. in princ. ff. de transact.

De his, qui ante apertas tabulas. Rubr. LI.

LEX VNICA.

1 ☞ Filius, vel alius in potestate decedens, hereditatem sui parentis non aditam, & ignorans, transmittit ad quoscunque.

2 Descendentes, qui non sunt in potestate, hereditatem ascendentium non agnitā transmittunt ad descendētes, non ad extraneos.

3 Hereditas non adita, an etiam transmittatur ad descendentes.

4 Fideicommissum conditionale relicum ab ascendentibus non transmittitur ad descendentes, fideicommissario defuncto conditione pendente.

a * **Per hanc.** [a] Hereditas ascendentiū non adita, transmittitur ad descendentes, nisi repudiata sit. Idem in legato non agnito. h. d. Diuiditur in tres partes. ¶ Primo ponit vnum iter ciuū, quod continet ius speciale. ¶ Secundo ponit aliud, quod continet ius cōmune. ¶ Tertio ponit rationem. ¶ Secunda ibi, quod scilicet. ¶ Tertia ibi, si quidem. Hec est singularis constitutio, & noua. Opp. ē. de iur. delib. l. iij. Dicunt quidam, quod hic loquitur de filio, qui erat in potestate, ibi de emācipato, hoc est falsum per istū text. qui loquitur de matre, & auia. Dicas ergo quod hoc speciale in descēdentibus vt hereditas ascendentiū non adita transmittatur ad descēdentes. Contra hoc opponūt, quia descēdentes transmittunt hereditatē ad quoscunq; vt l. hereditate, §. filius. de
1 castrensi pecu. dixi plene ē. de iur. delib. l. si infanti. Sol. Filius vel alius in potestate decedens, hereditatē sui parētis non aditam, & ignorans trāsmittit ad quoscunq; vt dixi in l. si infanti. & hoc opi-
2 ratur existētia sui heredis. vt videbitis j. ti. iij. l. apud hostes. Descendētes vero, qui non sunt in potestate, hereditatē ascēdentium non agnitā transmittūt ad descēdentes. non ad extraneos. Et casus singularis. illi vero qui non sunt de descēdentibus hereditatem non aditā non transmittūt regulariter, vt in d. §. in nouissimo. ē. tit. j. Item, qui sunt de descendentibus, & non in potestate, habent descēdentes ex se hereditatē non aditam non transmittentes, secundū regulā in d. §. in nouissimo. Ita debetis istam materiam intelligere. † Contra predicta opponitur [b], & videtur, quod
3 b descēdentes hereditas non adita transmittatur, vt j. ti. iij. apud hostes. Gl. que est hic. hoc fatetur, & male, quia contra casum l. §. si quis ex liberis. ff. ad Tertul. Non obst. l. apud hostes, j. ti. iij.
c quia ibi loquitur de suis, qui trāsmittunt ad omnes. Queri quid quid si isti descēdentes, non sunt instituti heredes ab illis quorum fuit delata hereditas non agnita. Dicit glossa non admittitur arg. ad hoc de coniun. cum emancipa. lib. l. j. §. ij. Item queri, quid si hereditas nō fuit delata ex testamēto, sed ab intestato. Videtur si hereditas nō fuit delata ex testamēto, sed ab intestato. Videtur
* idem, * quia eadē est ratio, hoc tenēt omnes. Queritur circa hanc
4 legem [b], vtrū fideicōmissum cōditionale [c] relictū ab ascēdentibus
c transmittatur ad descēdentes fideicōmissario defuncto, cōditione pendente. Certe glo. tua determinat quod nō, & bene. dic. ut gl.
5 Quero, † vtrū ista lex habeat locū sine isti descēdētes fuerint in vita illius, & de cuius hereditate agitur, sine postea. Videtur quod sic, & Cyn. hic ponit eam, & facit de ea magnū fructū quando quod ipse habuit eam de facto. Et allegat dictū Dy. in l. filius in magna distinctione, & ponit ipse hic, & in l. qui se patris. ē. mil. li. & l. si quis filiū. ē. de inoffi. testa. & gl. ordinaria hoc videtur velle, referēdo illam gl. ad illum tex. ē. de fideicommissl. si in persona. et.

ADDIT.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Per hanc. Vide Bar. in l. si auia, per totã. §. de iu. dot. sed vtrum ista l. habeat locũ in transmissione bo. pos. de iure pretorio, gl. & Bar. in l. emancipata. §. qui admit. dicũt qꝰ sic. sed bal. ibi dicit. ꝙ fallit in bo. pos. contrata. & ibi post bald. dicit quid in iure dicendi testm̃ nullum. de quo per Jmo. in l. filio preterito.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Per hanc. Vide magnã vtilitatẽ hui⁹ ti. per Alex. qui declarat qñ datus est substitutus in l. si filius heres. ff. de libe. & posth. & istud intellige ꝙ vtercꝫ vult admitti ex transmissione, vt est casus vbi hoc no. bal. & alij in l. si auia. §. de iur. deliberand.

P. PAV. P. ¶ Per hanc. Beneficium huius l. hꝫ locum etiam si tractetur de hereditate non adita per descendentem transmittẽda in nepotes, vide Roma. consi. ccccxlij. ad si. quid autem si statuta diceret qꝰ existentibus masculis femina non succedat, an filius isto casu transmitteret totã hereditatem non aditam ad filiã suam feminam, an vero transmitteret que sibi de iure cõi spectãt. vero non esset tale statutũ quasi in ea sola sit suus heres. non ꝓportione femine que ei a ufertur in masculum. vide omnino & la ꝓ Jas. in l. si arrogator. ff. de adop. An autem ex beneficio huius transmittatur bono⁹. pos. non agnita. vide Jaslate in l. emãcipata. C. qui admi. A N D. B A R B. ¶ Per hanc. Vide Bar. in cons. clij. incip. proponitur, domina Luciarella.

b P. PAV. P. ¶ Cõtra predicta opponitur. Vide in l. ij. §. ad Orfic.

ALEX. ¶ Contra predicta oppon. Vide hic Cõpo. & Hic. Mat. quem refert Bal. in l. cum antiquio⁹ibus, de iure deliber.

c ALEX. ¶ Querit gl. Vide Bar. in l. §. ff. de leg. §.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Bl. dicit idem. Sequitur Bal. in l. si filius heres. ff. de lib. & posth. & vide Alex. post alios in l. cũ ex filio. in prin. in vlt. no. ff. de vul. & pup. & consi. cj. in ij. vol. Jul. cons. xxiij. & consi. seq. Rom. consi. ccccxlij. in ij. dub.

d P. PAV. P. ¶ Circa hanc legem. Sequitur do. Jas. in l. cum filijs familj. ff. de leg. §.

e ALEX. ¶ Fideicommissum conditionale. Vide glo. & doc. in l. is cui. ff. de act. & obl. Adde qꝰ gl. sequutus est Bald. consi. ccccix. ij. vol. & eod. vol. consi. ccccxxx.

f ALEX ¶ Habeat locũ. Vide tex. no. in l. titius. ff. de suis & legi. & ter. in l. Paulus. §. pe. & ibi gl. ff. de bo. lib. & hoc sequitur bal. in d. l. is qui filium. vide qꝰ no. Bar. in l. fin. in ver. quero quid si filia. ad Treb. & Bal. in l. qui se patris. ad finem. & qꝰ no. Bar. in l. itẽ pretor. ff. de suis. & legi. & Bal. in l. si in personam. Bar. in d. l. si quis a filio. de iniu. testa. & ibi Ang. & Ly. in l. fi. §. ad Orfi. & ibi vide glo. & Bar. alias in l. si quis filium. §. de inof. test. & per Bar. in l. si cui. in prin. ff. de leg. §.

Quando dies legati, vel fideicommissi cedit. Rub. LII.

LEX. I.

Si competenti. Dies annui legati, etiã quo ad exactionẽ cedit in principio cuiuslibet anni. hoc dicit. ¶ Oppon. de l. qui anno. ff. de verb. oblig. Sol. ibi debebatur anno, vnde erat annua prestatio, hic debebatur singulis annis. Oppo. de l. lecta. ff. si cert. petat. Sol. Jbi dies fuit adiecta causa differende solutionis, hic vero causa multiplicãde obligationis. Plenissime dixi in l. qui hoc anno. de verb. oblig.

LEX II.

Aut. Substitutio facta quod deueniat in superuenientes, non habet locum in persona vltimi superuenientis. hoc dicit.

LEX III.

Si pontionilla. Dies legati relicti in tempore certe etatis, cedit adueniente etate.

LEX IIII.

a **Cum vxori.** Dies relicti in tempore liberorum cedit statim cum filius nascitur [a], hoc dicit.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Nascitur. Et si legatarius moritur vxore pregnante, valet legatum nato posthumo. ff. eod. l. is cui. ¶ Nascitur. Adde quod Pau. de Cast. querit quid si grauo heredem de restituendo, si liberos non habuerit, ipse autẽ habuit & mortui sunt eo viuente, an habebit locum substitutio. Videtur quod non, per istũ text. quia verũ est dicere ipsum liberos habuisse. contrarium dicit ipse: quia illud est in casu huius l. cum habuerint liberos, quia statum purificata est conditio, aliud est grauare sub cõditione negatiua, si non habuerit, quia debet intelligi tẽpore mortis, siue sicut si diuisset, si decesserit sine liberis, quo casu non sufficeret habuisse si tempore mortis liberos nõ habebat. l. ex facto. §. pen. ff. ad Treb. Si testator dixerit, si filios non procreauerit, vel ei non nascantur, & nati sint, & mortui viuente ipso grauato, & substituto, euanescit substitutio. Et ita consuluit Bald. consil. ccxxiij. ij. vol. vbi ex eius verbis potest colligi confirmatio huius dicti. Paul. de Cast.

LEX V.

Ex his verbis. Cum tẽpus certe etatis adijcitur prestationi legati, legatũ conditionale non facit, & legatarius decedens trãsmittit, expectabitur tamen dies. h. d. Opp. de leg. j. l. si cui legetur, in princ. Sol. Jbi dies fuit apposita legato, hic prestationi [a], vt d. l. si cui. de leg. j. & ibi plene dixi. & Ly. pomit hic vnam distinctionẽ Jacob. de Aret. quam ponit hic. & de manumi. testamen. l. si ita. & illa distinctio deficit in multis, sed supple vt dixi in d. l. si cui.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Hic prestationi. Sequitur Lom. consil. cxxvij. vide omnino eundem consi. clxiij. in ij. dub. vbi ponit quod quãdo aliquid adijcitur executioni, suspẽditur exequutio, secus si verba expresse non suspendant exequutionẽ, sed inducãt necessitatẽ solum aliquid faciẽdi, vide ibi exẽplum per eum, vide per Bar. in l. j. ver. tertia est differentia. ff. de condi. & demonst. quid iuris quãdo conditio adijcitur dispositioni, & quid quando exequutioni, & quando per distinctionem cum, & quid in vltimis voluntatibus, & quid in contractibus, vide not. Paul. de Castr. in l. quibus diebus. §. quidam titio. ff. de condit. & demonst. vbi vero loquitur, & assignat rationem differentie inter contractus: & vltimas voluntates vide etiam omnino Bart. in d. §. quidã titio, qui etiam aliter loquitur.

LEX VI.

Si fideicommissum. Legatum a legatario ignorãte ab intestato relictum, transmittitur. h. d.

Vt in possessionem legatorum. &c. Rubr. LIII.

LEX.

Quoniam. Cum petitur satisdatio, debet adhiberi summaria cognitio.

LEX. II.

a **Ipsis.** [a] Cautionem de legato prestando, potest testator remittere. h. d. Querit gloss. vtrum testator possit remittere hypothecam? & dicit quod sic, arg. huius l. & bene, dic vt in gloss.

ADDITIO.

a AND. BARB. ¶ Ipsis. Vide Bart. in consil. cxlix. incip. literas magn. vestre. quomodo allega. istam l.

LEX III.

Ipsi postquam. [a] Quando concurrit pignus pretorium, & conuentionale, qui prior est in tempore potior est in iure, hoc dicit.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si postquam. Not. hic casum quod pignus pretoriũ per dominum alienari potest. Ad idem est tex. quem ibi not. doct. secundum vnam lec. in l. si quis missum. §. fin. ff. de dam. infect.

LEX IIII.

a **Cum Archimedorum.** [a] ante euentum diei incerte, non potest fideicommissum peti, sed cautio de eo prestando. hoc dicit.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Cum Archimedorum. Vide in materia l. inter omnes. & ibi doct. ff. qui satisd. cog. Sed vtrũ hodie heres cogatur cauere fideicõmissario de fideicõmisso prestando iure nouissimo Authen. vide glos. & doct. omnes in l. cum tale. §. j. ff. de condit. & demonstra. Adde. & intellige secundũ Pau. de Cast. quod Archimedora non erat filia testatoris, alias cũ habuisset restituere fratribus nõ potuisset compelli ad prestãdam cautionẽ, vt §. ad Treb. l. iubemus.

LEX V.

a **Vilegati.** [a] Missio in possessionem causa legatorum, solum pignus constituit, & actionem ex testamento impedit. hoc dicit.

ADDITIO.

a ¶ Qui legati. Adde quod Paul. de Cast. dicit quod per hanc legem patet quod si statutum dicat, quod habens instrumentum possit petere executionẽ realiter & personaliter ad sui volũtatem, quod si creditor fecerit se mitti in poss. bon. debitorũ. & debitor nõ soluit, quod pot est facere personaliter ipsum detineri, & econuerso, quia per electionem vnius vie non preiudicauit sibi in alia. allega. l. j. §. quid ergo. de vendi. insp. & quod not. Barto. in l. consentaneo. j. quomodo, & quãdo iu. Arch. in rub. de eo qui mit. in pos. causa rei ser. lib. vj. & l. inter. §. creditor. cũ ibi not. de fideiuss. Aliqui